

Ten geleide

Het voorjaarsnummer van *DNK* dat voor u ligt is, min of meer per ongeluk overigens, vooral een biografisch nummer, met twee bijdragen over Johan Hendrik Grolle, een artikel over Jan van Heugten en een inleiding over D.P.M. Huet.

Johan Hendrik (Jo) Grolle (1899-1974) was hervormd predikant en vanaf 1942 secretaris van de in dat jaar opgerichte Hervormde Raad voor Kerk en Israël. Hester Damman-Klees volgt Grolle in zijn loopbaan en in de ontwikkelingen van zijn denken en dat van zijn kerk over de verhouding tussen de Nederlandse Hervormde Kerk en de joden. Uiteraard speelden de jodenvervolgingen in de Tweede Wereldoorlog en de stichting van de staat Israel in 1948 daarbij een bepalende rol.

Grolle besteedde in zijn denken, maar ook in zijn werk als Israël-deskundig predikant bijzondere aandacht aan de christen-joden. Hij had hoge verwachtingen van de bijdrage die zij zouden kunnen leveren aan het gesprek tussen Kerk en Israel. Om deze reden was hij betrokken bij het streven om een joods-christelijke kibboets in Israel te stichten. Gert van Klinken laat ons zien dat de gedroomde plaats van de joods-christenen in het gesprek, zowel in Nederland als in Israel, uiteindelijk tot niets leidde.

Vervolgens maken wij een sprong naar de katholieke letterkunde, en speciaal de literatuurkritiek in het Interbellum. Tot begin jaren dertig moesten esthetische en literaire criteria het vrijwel altijd afleggen tegen een tamelijk strikte religieuze beoordeling, bij voorbeeld in het tijdschrift *Boekenschouw*. Onder het hoofdredacteurschap van de jezuïet Jan van Heugten (1890-1963) echter kwam hier verandering in. Deze verandering wordt de lezer helder geschetst door F. Kurris sj.

In de rubriek Mengelwerk vindt de lezer een vierde biografische bijdrage, en wel het referaat dat Leo Mietus hield bij de de presentatie van het boek van Kees de Kruijter, *Zoeker naar waarheid en zekerheid. Dominee D.P.M. Huet als opwekkingsprediker en*

'christen-spiritist', waarvan u overigens in deze *DNK* ook een recensie kunt vinden. Het boek is gewijd aan Huets 'spiritistische periode', en Mietus gaat in zijn referaat wat breder in op het christen-spiritisme als zodanig in de laatste decennia van de negentiende eeuw.

Origineel is het onderzoek van Marije Mazereeuw, die laat zien hoe in het basisonderwijs in de laatste decennia de kerstening van West-Europa in de derde tot de zevende eeuw niet zozeer vanuit een religieus gezichtspunt wordt beschreven, maar als een resultaat van politieke ontwikkelingen. Voor zover er op religie wordt ingegaan, wordt die vooral vanuit een fenomenologische invalshoek getekend als een 'magische fase' in de levensbeschouwelijke ontwikkeling van Europa.

Tenslotte treft de lezer, zoals gebruikelijk, aan het eind van deze aflevering weer de gebruikelijke recensies aan.

De redactie wens u veel leesgenoegen.